

LEKCE 71: ESTER 1 - Ester královnou

Biblický text k lekci: Ester 1-3

Cíle lekce:

- dítě popíše události, které vedly k tomu, že se Ester stala královnou
- dítě zná postavy Ester, Xerxes, Mordokaj, Haman a umí je stručně charakterizovat
- dítě si uvědomuje, že Bůh je větší i než ten nejmocnější král a nikdo mu nemůže překazit jeho plány
- dítě ví, že Bůh působí skrytě (tak, že to není vidět)
- dítě pochopí, že i ono může být součástí Božího plánu záchrany, i když je mladé
- dítě si uvědomuje, že být věrný Pánu Bohu se vyplácí, i když na první pohled to nese protivenství

Klíčové verše:

Ester 1,10-12: „Sedmého dne, když se král rozjařil vínem, nařídil ... sedmi dvořanům, obsluhujícím krále Achašveróše, aby před něho přivedli královnou Vašti s královskou korunou. Chtěl národům a velmožům ukázat její krásu; byla totiž půvabného vzhledu. Ale královna Vašti se zdráhala přijít, jak jí vzkázal král po dvořanech. Král se velice rozlítil a vzplanul hněvem.“

Ester 2,7: „(Mordokaj) Vychovával Hadasu neboli Ester, dceru svého strýce, protože neměla otce ani matku. Byla to dívka krásné postavy a půvabného vzhledu. Po smrti jejího otce a její matky ji Mordokaj přijal za dceru.“

Ester 2,15 a 17: „Když přišla řada na Ester, dceru Abíhajila, strýce Mordokajova, kterou Mordokaj přijal za dceru, aby vešla ke králi, nežádala nic, než co řekl královský kleštětec Hegaj, strážce žen. A Ester získala přízeň všech, kdo ji spatřili. Král si Ester zamiloval nade všechny ženy; získala jeho přízeň a náklonnost nade všechny panny. Na hlavu jí vložil královskou korunu a ustanovil ji královnou místo Vašti.“

Ester 3,2: „Všichni královi služebníci, kteří zasedali v královské bráně, klekali a klaněli se před Hamanem, neboť tak přikázal král. Ale Mordokaj neklekal a neklaněl se.“

Ester 3,8-9: „Tu řekl Haman králi Achašveróšovi: „Je tu jakýsi lid, roztroušený a oddělený mezi národy po všech krajinách tvého království. Jejich zákony jsou odchylné od zákonů všech národů a zákony královskými se neřídí. Král z toho nemá žádný prospěch, když je trpí. Uzná-li král za vhodné, nechť dá písemný příkaz, aby byli zahubeni. Odvážím do rukou úředníků deset tisíc talentů stříbra, aby je uložili do královských pokladů.“

Biblická fakta:

Král Xerxes, který kraloval nad 127 provinciemi perské říše pořádá ve třetím roce své vlády v paláci v Súsách velkou slavnost pro velmože, dvořany a hodnostáře.
--

Král po 180 dnů vystavoval své bohatství a slávu a pak pořádal sedmidenní hostinu, na kterou pozval všecken lid. Všichni mohli pít víno bez omezení a rovněž jíst kolik, kdo snesl. Na závěr hostiny král pozývá svou ženu, královnou Vašti, aby se jí chlubil velmožům.
--

Královna odmítá přijít. Král se velmi rozzlobí a dle rady svých nejbližších 7 rádců zakáže královně přístup ke králi, a to navždy. Chtěl tak demonstrovat, že ženy nemohou odporovat svým mužům.
--

Král Xerxes musí najít novou královnou. Na radu královských panošů nechá vyhledat po celé říši krásné, mladé panny. Mezi nimi byla i Ester, která také byla vzata do královského paláce pod péči Hegaje, strážce žen. Všechny dívky, včetně Ester procházeli dlouhou a složitou přípravou krášlení, aby mohly předstoupit před krále. Ester na radu svého strýce Mordechaje (rodiče Ester zemřeli) neprozradila nic o svém židovském původu.
--

Po 12 měsících, kdy byly dívky krásleny, mohly předstoupit před krále. Mohla si vzít z královského harému cokoli chtěla. Strávila s králem jednu noc a pak už ke králi nemohla jít, ledaže by si jí král oblíbil a zavolal jménem.

Také Ester předstoupila před krále, každý, kdo ji poznal, si ji oblíbil. Také král si Ester zamiloval nade všechny ostatní a učinil jí královnou místo Vašti. Mordechaj byl jedním z kancléřů.

Mordechaj zjistil, že se chystá atentát na krále Xexre, řekl to Estar a ta to jeho jménem oznámila králi, pachatelé byli dopadeni a pověšeni na kůl. Mordechajův čin byl zapsán do říšské kroniky.

Král Xerxes povýšil Agagovce Hamana nad všechny velmože a museli se mu ostatní klanět. Mordechaj však před Hamanem nekleká. Když Haman zjistí, že je Žid, rozhodne se za trest vyvraždit všechny Židy v perské říši. Dokonce za to chce králi zaplatit (když to povolí) 10 000 talentů (335 tun) stříbra. Král Xerxes souhlasí a vydá nařízení o vyhlazení Židů, které je pomocí posílů rozesláno do všech provincií říše.

Pro zvědavé:

- říše krále Xerxe se rozprostírala od Indie po Habeš (Etiopii)
- krále Xexre obsluhovalo 7 eunuchů (Mehumam, Bizta, Charbona, Bigta, Abagta, Zetara, Karkasa)
- králi bylo nejbližší 7 perských a médských velmožů, kteří měli přístup k samému králi (Karšena, Šetar, Admata, Taršiš, Meres, Marsena, Memuchan)
- Mordechaj pocházel z pokolení Benjamin, byl synem Jaira, syna Šimeiho, syna Kišova
- dívky v královském harému byly 6 měsíců ošetřovány myrhovým olejem a dalších 6 měsíců balzámy a ženskou kosmetikou
- po noci s králem se dívky vraceli pod dohled královského eunucha Šaašgaze, strážce královských konkubín
- dva atentátníci, kteří chtěli zabít krále Xerxe se jmenovali Bigtan a Tereš
- Haman vybral losem den pro vyvraždění Židů na 12 měsíc (adar), losoval prvního měsíce (nisanu)

Myšlenky k 71. lekci (aplikace):

- král po prezentaci svého bohatství a bujaré hostině chce ukazovat (jistě s erotickým podtextem) svou ženu Vašti – ukazuje se postava krále – pyšný, může si dělat co chce, ale přesto je tu někdo vyšší nad ním, který jedná v skrytu, ne na odiv, jako Achašveroš, je to Hospodin sám
- královna Vašti ze sebe nechce dělat prostitutku – ženy a muži si jsou rovny, tak to Bůh chtěl a hloupé královo nařízení, že žena je jaksi „majetkem“ muže na tom nic nemění – impuls pro muže (budoucí muže) si vážit své ženy a respektovat ji
- v příběhu sehrál roli asi také alkohol, hodně alkoholu – alkohol mate lidskou mysl a člověk pod jeho vlivem může udělat věci, kterých pak musí hodně litovat; Boží zasvěcenci (lidé sloužící Bohu) se měli dokonce opojného nápoje vyvarovat
- Ester jako sirotek zajatců je poslušná svému moudrému strýci Mordokajovi – tato poslušnost ji vynese zanedlouho až na nejvyšší ženskou pozici v celé říši – být poslušný je dobré, Bůh si poslušnosti cení
- Mordokaj se o Ester vzorně stará (jako o vlastní dítě) – rodina si má pomáhat
- velkokrál Xerxes (Achašveroš) na jedné straně a proti němu dívka zajatců Ester – Bůh způsobil, že se Ester dostala na tak vysokou funkci ve velkolepé říši – jaký to kontrast, Bůh ve skrytu působí a ještě než zlo začne kout své plány, on už připravuje řešení
- Mordokaj je věrný i králi, kterého je on sám zajatcem – být věrný všude tam, kam nás Pán Bůh postaví, bez ohledu na vnější okolnosti

- Ester je Božím nástrojem, i když to zatím neví, ale bez poslušnosti by byla nepoužitelná – Bůh si tě připravuje už od malička k velkým a důležitým úkolům, ale musíš mu být poslušný
- Mordokaj nekleká před Hamanem – ví, že by to byla modloslužba a je poslušný Pánu Bohu – víra v Boha je i o tom neposlechnout člověka, pokud jedná v rozporu s Božími příkázáními
- Agagovec Haman touží po slávě a odměnách, i když neudělal nic dobrého, na rozdíl od Mordokaje, který si nenárokují odměnu za to, že zabránil atentátu – Mordokaj byl věrný z principu, pro své přesvědčení, ne pro peníze a odměnu – byl věrný i v malé věci jakoby v ústraní – být věrný v malé věci umožní Bohu, aby nás dosadil i do věcí velkých
- Hamanova zloba a hněv na Mordokaje se rozroste až extrémně a chce vybit všechny Židy – zloba a zášť je destruktivní a rychle se množí, proto je třeba ji utnout již v začátku
- Haman losuje, kdy přijde vyhlazení první měsíc a los padne až na měsíc dvanáctý, poslední – Bůh je nad celou situací, los padá až na poslední možný měsíc, Židům tak vznikne dost času na řešení špatné situace – Bůh jedná ve skrytu jakoby ani zdánlivě nejednal
- Bůh je nad celou situací, i když Haman „losuje“ - los padá až na poslední možný měsíc, je čas najít řešení – Bůh jedná ve skrytu a z našeho pohledu to může vypadat, že je „mimo“; přestože se na Židy řítí zkáza, Bůh již dosadil Ester na královský trůn a poskytl jí a Mordokajovi dost času na řešení celé situace

Souvislost s Novým zákonem: BOŽÍ SVRCHOVANÉ PŮSOBENÍ (Efezským 1,11-14)

Efezským 1,11-14: On je ten, v němž se nám od Boha, jenž všechno působí rozhodnutím své vůle, dostalo podílu na předem daném poslání, abychom my, kteří jsme na Krista upnuli svou naději, stali se chválou jeho slávy. V něm byla i vám, když jste uslyšeli slovo pravdy, evangelium o svém spasení, a uvěřili mu, vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého jako závdavek našeho dědictví na vykoupení těch, které si Bůh vydobyl k chvále své slávy.

Bůh působil podle své vůle, tak, jak chtěl, i proti rozhodnutí nejmocnějšího krále tehdejší doby. Pro svůj plán záchrany pracoval již před tím, než Haman sdělil králi svůj požadavek. Bůh je svrchovaný (nikdo není nad ním a má veškerou moc) a působí to, co chce. S Ester a Mordokajem měl plány, i když o tom ještě nevěděli. Také s každým člověkem, který mu svěří svůj život, má plány, aby se jeho život stal oslavou jeho slávy. Ester i Mordokaj byli bohabojní, věřili Pánu Bohu a poslouchali ho. Pisatel listu Efezským na jeho počátku ubezpečuje čtenáře (i nás), že tento svrchovaný Bůh počítá ve svém plánu dějin i s námi. Pokud na Krista upínáme svou naději, tak jdeme správným směrem vstříc budoucí záchraně ze zkaženého světa a od smrti, podobně jako Židé, díky Božímu skrytému působení unikli, navzdory nejmocnějšímu králi a jeho dvořanovi, smrti.

Náměty pro činnosti s dětmi:

1. Pití „vína“ - motivem je hostina na dvoře krále Xerxe. Úkolem dítěte je za minutu vypít co nejvíce vody. Vodu možno obarvit pro efekt červeným potravinářským barvivem.

2. Poznej jazyk – motiv zprávy, kterou král Xerxes nechal rozeslat po celém území říše, když propustil Vašti. Zpráva: všechny ženy budou prokazovat úctu svým manželům od největšího až po nejmenšího. Úkolem bude přiřadit co nejvíce správných jazyků k daným větám. Je možno věty také pustit přes google překladač.

3. Hledání krásných dívek – motiv hledání ženy pro krále Xerxe. Úkolem dětí je najít v místnosti co nejvíce obrázků žen (vystřižené z módních časopisů). U každé ženy je fiktivní jméno a číslo. Když dítě najde, opiše si číslo a jméno. Kdo za časový limit najde více?

4. Hody kostkou 1-6 - motiv losování Hamana o datu vyvraždění Židů. Úkolem dítěte je za co nejmenší počet pokusů hodit všechny čísla na kostce (nemusí být v pořadí 1-6).

5. Písaři zprávy – motiv zprávy do všech krajin Médo-Perské říše o vyvraždění Židů. Úkolem dítěte bude najít na kartičkách slova textu (viz níže), ty si zapamatovat a pak pomocí tuše a špejle napsat na papír jako jednu větu.

Text: Já, král Xerxes, povoluji mému hodnostáři Hamanovi vyvraždit všechny Židy v mé říši.

Texty pro třetí aktivitu:

Anglicky: all women will show respect to their husbands from the largest to the smallest

Německy: Alle Frauen werden ihren Ehemännern Respekt entgegenbringen, von den größten bis zu den kleinsten

Polsky: wszystkie kobiety okażą szacunek swoim mężom od największego do najmniejszego

Francouzsky: toutes les femmes montreront du respect à leurs maris du plus grand au plus petit

Arabština: جميع النساء سيظهرن الاحترام لأزواجهن من الأكبر إلى الأصغر

Čínština: 所有的女人都会对自己的丈夫表现出最大的尊重

Dánština: alle kvinder vil vise respekt for deres ægtemænd fra den største til den mindste

Finština: kaikki naiset näkevät kunnioitusta miehilleen suurimmasta pienimmään

Hebrejština: כל הנשים יראו כבוד לבעליו מן הגדול ביותר עד הקטן ביותר

Holandština: alle vrouwen zullen respect tonen voor hun man, van de grootste tot de kleinste

Chorvatština: sve žene će pokazati poštovanje prema svojim muževima od najvećih do najmanjih

Italština: tutte le donne mostreranno rispetto per i loro mariti dal più grande al più piccolo

Latina: cunctae uxores maritis suis honorem maxima minimaque

Maďarština: minden nő megmutatja tiszteletet a férjeiknek a legnagyobbtól a legkisebbig

Ruština: все женщины будут проявлять уважение к своим мужьям от самых больших до самых маленьких

Řečtina: όλες οι γυναίκες θα δείξουν σεβασμό στους συζύγους τους από το μεγαλύτερο έως το μικρότερο

Slovenština: vse žene bodo preukazovale úctu svojim manželom od najväčšieho až po najmenšieho

Španělština: todas las mujeres mostrarán respeto a sus maridos desde la más grande hasta la más pequeña

Turečtina: Bütün kadınlar kocalarına en küçüğünden en küçüğüne saygı gösterecek

Vietnamština: tất cả phụ nữ sẽ tôn trọng chồng mình từ lớn nhất đến nhỏ nhất